

ਦਇਆ ਚੌਧਰੀ ਜੇ.

ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2018 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 492 (O&M)

ਫਰਵਰੀ 15, 2018

ਪੰਜਾਬ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1976-ਸ. 38—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੇਅਰ—36 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ— ਇਕੱਲੇ ਮੇਅਰ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ—ਅਨੁਚਿਤਤਾ ਦੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਮ ਨਹੀਂ—ਕੋਈ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ—ਹੋਈ ਗਈ, ਮੇਅਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ - ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਵਿਗਾੜ "ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ" ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ - ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਲਈ ਸਹੀ ਢੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਜਵਾਬ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਨਾ ਕਰੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਜਾਂ ਖਰਾਬ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ - ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਮੇਅਰ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਟਿਕਾਉ ਨਹੀਂ - ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ - ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਸ਼ੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸਾਰੇ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦਾ ਮੇਅਰ ਇੱਕ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਘੋਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੇਸ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(ਪਰਾ 11)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਦਾ ਮਕਸਦ

ਸੰਚਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਚਰਣ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਚਾਰਜ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ

ਵਿੱਚ, ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ।

(ਪਰਾ 15)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਮਸ਼ੀਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭੂਮਿਕਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ..... ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਮੇਅਰ/ਕੌਂਸਲਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸਮੂਹਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਪਰਾ 22)

ਡੀ.ਐਸ.ਪਟਵਾਲੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨਾਲ
ਸੁਖਮਨੀ ਟੀ.ਪਟਵਾਲੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ
ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਅਨੂ ਚਤਰਥ, ਵਧੀਕ ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ
ਆਦਿਤਿਆ ਸ਼ਾਰਦਾ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਲਈ।

ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪਧੋਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ.3 ਲਈ।

ਦਇਆ ਚੌਧਰੀ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ 04.01.2018 (ਅਨੈਕਸ਼ਨ ਪੀ-11) ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸ਼ਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ (ਮੁਹਾਲੀ) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਕੌਂਸਲਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਵਾਬ, 1976 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ, 1976' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)।

(2) ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ

ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਗਮ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ 22.02.2015 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 26.02.2015 ਨੂੰ ਐਸ.ਏ.ਐਸ ਨਗਰ (ਮੁਹਾਲੀ) ਦੇ ਵਾਰਡ ਨੰ.49 ਤੋਂ ਕੌਂਸਲਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਗਸਤ 2015 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਉਹ ਨਿਗਮ ਦੇ ਮੇਅਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਅਤੇ 27.08.2015 ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ। 04.01.2018 ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-11) ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ, 1976 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 36 ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੌਂਸਲਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸੀ। ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੌਂਸਲਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਨੋਟਿਸ

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਪਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਸਨੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੌਂਸਲਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕਰਕੇ ਨਿਗਮ ਦੇ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਕੌਂਸਲਰ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਖੋਜ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੌਂਸਲਰ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੌਂਸਲਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ, 1976 ਦੀ ਧਾਰਾ 36 (ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਕੌਂਸਲਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪੈਸਾ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ। ਕੋਈ ਰਕਮ ਨਹੀਂ

ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੋਲੀ ਸੀ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋ ਬੋਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਜਿਹੜੀ ਬੋਲੀ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਪਾਈ ਗਈ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜੀ ਨੇ ਟੈਂਡਰ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੀ ਬੋਲੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਕੌਂਸਲਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਨਜ਼ੂਰੀ 16.02.2016 ਨੂੰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਹਾਊਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ “ਰੀਚ ਮੂਵਰ-ਕਮ-ਟਰੀ ਪ੍ਰੀਨਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ” ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਸਦਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿੱਥੇ 42 ਕੌਂਸਲਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਮਤਾ ਮਿਤੀ 16.02.2016 ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 16.03.2016 ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹੀ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸੀ। ਕੌਂਸਲਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਰਫ਼ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਸ਼ੀਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ 'ਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ

ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਓਰੀਕਸ ਫਿਸ਼ਰੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ¹, Siemens Ltd. ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ², ਕੁਮਾਉਂ ਮੰਡਲ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਗਿਰਜਾ ਸ਼ੰਕਰ ਪੰਤ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.³, ਮਰੀਅਮਾ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.⁴, ਚੰਦਰਮਾ ਤਿਵਾੜੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ⁵, ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ ਬਨਾਮ ਐਸ ਕੇ ਸ਼ਰਮਾ⁶, ਸਟੇਟ ਆਫ ਐਮਪੀ ਬਨਾਮ ਚਿੰਤਾਮਨ ਸਦਾਸ਼ਿਵ ਵੈਸ਼ਮਪਾਯਨ⁷, ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਪੰਨਾਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.⁸, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਐਨ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ⁹ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸੁਨੀਲ ਪੁੱਤਰ ਪੁੰਡੀਕਾਰੋ ਪਾਠਕ¹⁰, ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਮਹਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਲੈਕਚਰਾਰ, ਸੰਤ ਲੌਗੋਵਾਲ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਲੌਗੋਵਾਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੋਣ ਅਫਸਰ (ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ), ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.¹¹, ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਿਡ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ.¹² ਅਤੇ ਸੁਭਾਸ਼ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਵਾਰਡ-6, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ¹³ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੈਸਰਜ਼ ਟੀਆਰਐਫ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਸੁਧੀਰ ਦੇਵਰਸ ਅਤੇ ਨੰਦਨ ਕੁਮਾਰ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.¹⁴.

(5) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਹੈ।

(6) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੂ ਚਤਰਥ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਤਿੱਖਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੀ ਉਠਾਏ ਹਨ ਕਿ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰੀ-ਸੈਚਿਓਰ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਭੌਤਿਕ

12010 (13) SCC 427

22006(12) SCC 33

32001(1) SCC 18

42009 (16) SCC 187

5ਏਆਈਆਰ 1988 (ਐਸਸੀ) 117

61996 (3) SCC 364

7ਏਆਈਆਰ 1961 (ਐਸਸੀ) 1623

82015 (11) SCC 669

92001 (8) SCC 179

102006 (5) SCC 96

11ਏਆਈਆਰ 1997 (ਪੀਐੱਡਐਚ) 272

122014(2) RCR (ਸਿਵਲ) 107

132008 (4) SCT 40

142013 (3) AJR 118

ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਹੈ। ਮਸ਼ੀਨ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਦਰਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ/ਖਰੀਦਣ ਸਮੇਂ ਟੈਂਡਰ ਅਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਨੁਮਾਨ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਕਨੀਕੀ ਹੱਲਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੰਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੀਤਾ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਤੁਲਨਾ ਸਦਨ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਮਸ਼ੀਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਮਨ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਮੇਅਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਰੀਦ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਐਸਟੀਮੇਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅੱਠ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ। 01.09.2016 ਨੂੰ, 23.09.2016 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿੰਗ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਨੁਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨਾ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਨਵੇਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਦਸਤਖਤ ਲਈ ਫਾਈਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਨਾਲ 07.10.2016 ਨੂੰ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਲਕਿ ਖਰੀਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਕਨੀਕੀ ਰਾਏ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਮਸ਼ੀਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ ਦੇ ¹⁵ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.¹⁶ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਗੁਲਾਮ ਘੰਸ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ.¹⁷ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਕੁਨੀਸੇਟੀ ਸਤਿਆਨਾਰਾਇਣ¹⁸ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਸੰਗਰਾਮ ਕੇਸ਼ਰੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. 2003 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 8509-8510 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 19.10.2010 ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ, ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਸਿਰਧਾ ¹⁹ਅਤੇ ਉਲਗੱਪਾ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੈਸੂਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ²⁰ਮੈਸਰਜ਼ ਕਿਰਨ ਹਾਊਸ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ²¹ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ। ਉਰਮਿਲਾ ਸੋਰੋਤ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ²²ਅਤੇ

151987(2) SCC 179

161996 (1) SCC 327

172004(3) SCC 440

182006(12) SCC 28

192012 (11) SCC 565

202001(10) SCC 639

211992 (2) ਆਰਸੀਆਰ (ਸਿਵਲ) 383

222013(4) SCT 598

ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ²³ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਭਾ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. WP(C)No.943/2015 ਨੇ 30.01.2015 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ

ਨੋਟਿਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

(7) ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਥ ਨਿਆਂਇਕ ਆਦੇਸ਼। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਮੇਅਰ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲਰ ਦੋਵਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ/ਬਣ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ²⁴।

(8) ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਸਮੇਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ।

(9) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮੇਅਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਐਕਟ, 1976 ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(10) ਮੰਨਿਆ ਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੱਖਪਾਤੀ, ਬਦਨਾਮੀ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਮੂਹ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੌਂਸਲਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਾਂਗ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਭੈੜੀ ਨੀਅਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1976 ਦੀ ਧਾਰਾ 36 (ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੌਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਿਗਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ. ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(11) ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਸ਼ੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ

ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਉ, ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸਾਰੇ ਕੌਸਲਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦਾ ਮੇਅਰ ਇੱਕ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਘੋਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੇਸ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(12) ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਮੇਅਰ ਜਾਂ ਕੌਸਲਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਅਰ/ਕੌਸਲਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਾਮੂਲੀ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਗਲਤ ਵਿਹਾਰ 'ਤੇ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਬੇਦਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੀ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੌਸਲਰਾਂ ਦੇ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜੋ ਨਿਗਮ ਦਾ ਮੇਅਰ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। , ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੌਸਲਰਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ/ਸਹਿਮਤੀ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ।

(13) ਐਕਟ 'ਚ 'ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਲੈਕ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (ਸੱਤਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, 1999) 'ਦੁਰਾਚਾਰ' ਦਾ ਅਰਥ ਦਿੰਦਾ ਹੈ "(ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਚੀਜ਼) ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣਾ", "(ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ) ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨਾ", "ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ (ਇੱਕ ਚੀਜ਼) ". Corpus Juris Secundum (Vol.1, P.402) ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ।

ਨਾਂਵ ਵਜੋਂ- ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਕਲਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਅਰਥ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਸਹੀ ਅਰਥ ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ। ਇਸਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਗਲਤ ਇਲਾਜ; ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਬਹੁਵਚਨ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ "ਦੁਰਾਚਾਰ" ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ, ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ 'ਦੁਰਵਿਹਾਰ' ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਐੱਮ. ਨਰਾਇਣਨ ਨੰਬਰਬਾਰ ਬਨਾਮ. ਕੇਰਲ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 1116 । ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:- “ਦੁਰਵਿਹਾਰ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਨਹੀਂ ਤਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਹੈ ਅਤੇ

ਜੇਕਰ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ 'ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ', 'ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ' ਅਤੇ 'ਨਹੀਂ ਤਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਵਾਧੂ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਉਸਾਰੀ 'ਤੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਹਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸੀਮਾ ਪਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸੀਮਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਰੰਗ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸੁਆਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜੇ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਵੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੀਆਂ। 'ਨਹੀਂ ਤਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ 'ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਤਲਬ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ, ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ "ਦੁਰਵਿਹਾਰ" ਵਿਚਲੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਬੇਈਮਾਨ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

(14) ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 'ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ, ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਹਦਾਇਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਕੌਸਲਰ ਨੂੰ ਮੇਅਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਸਿਵਲ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣਗੇ। ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਇਕੱਲੇ ਵਿਗਾੜ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(15) ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ

ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਓ ਜਿਸਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਚਾਰਜ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੰਮ ਨਿਗਮ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ।

(16) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਮ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (ਸੁਪਰਾ) , ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਮੁਹੰਮਦ. ਗੁਲਾਮ ਘਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਕੁਨੀਸੇਟੀ ਸਤਿਆਨਾਰਾਇਣ (ਸੁਪਰਾ)।

(17) ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਅਥਾਰਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ.ਸੀ., ਬਨਾਰਸ ਹਿੰਦੂ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਓ. ਐਚ. ਐਸ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਕਾਂਤ²⁵ _

(18) ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ " ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੀਏ " ਅਤੇ "ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ" ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਟਾ ਕੇਵਲ ਅਸਥਾਈ ਹੈ ਪਰ ਅੰਤਮ ਜਾਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(19) ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਬੇੜਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਰਧ ਨਿਆਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਥਾਰਟੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦੱਸਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਵਿਹਲੀ ਰਸਮ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(20) ਓਰੀਕਸ ਫਿਜ਼ਰੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਹੋਰਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕਿਸੇ ਆਮ ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮ ਜਾਂ ਰਸਮੀਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਪੱਖਪਾਤੀ ਰਾਏ ਦੀ ਅਭੇਦ ਕੰਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਖੜਕਾਓ, ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਦੇ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। . ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਥਾਰਟੀ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਮਾਗ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬੰਦ ਮਨ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ "ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ"। ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਵਿਗਾੜ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹਾਂ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬ ਤੱਕ ਵੀ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਸੰਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਹੈ ਬਲਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਅਨੁਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(21) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਮੇਅਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਦੇ ਮਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

(22) ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੂਹਿਕ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਮਾਮਲਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹਿੱਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਸ਼ੀਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭੂਮਿਕਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਮੇਅਰ/ਕੌਂਸਲਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸਮੂਹਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਸੀ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਿਰਫ਼ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਕੀਮਤ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਸ਼ੀਨ ਸਸਤੇ ਰੇਟਾਂ 'ਤੇ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸੀ।

(23) ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵਾਲੇ ਸਲੂਕ ਲਈ ਸਮਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਰਗੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਕੱਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜਾਂ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਬੇਈਮਾਨੀ, ਕੁਤਾਹੀ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਗੈਰ-ਉਪਯੋਗ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(24) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 04.01.2018 ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ (ਅਗੇਜ਼ੀ P-11) ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(25) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ

ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ।

ਪਾਇਲ ਮਹਿਤਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ